

U ime Allaha, Milosnog, Samilosnog!

1. 1. Iskrenost u nijetu i neophodnost njegove prisutnosti u svim djelima i riječima i svim stanjima – javnim ili tajnim

Allah, džellešahu, kaže:

قُلْ إِنْ تَخْفَوْنَ مَا فِي صُدُورِكُمْ أَوْ تُبْدُوهُ يَعْلَمَهُ اللَّهُ

“Reci: “Ako vi skrivate ono što je u vašim prsima (u vama), ili pokazujete javno, Allah to zna.” (Ali-Imran, 29)

1. Prenosi se od vladara pravovjernih, Ebu-Havsja Omera sina Hattaba r.a. da je rekao: “Čuo sam Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi veselleme, kada je kazao: Zaista se djela cijene prama namjerama i zaista će svaki čovjek dobiti ono što je naumio svojim djelom, pa ko bude hidžru učinio u ime Allaha i Njegova Poslanika, njegova je hidžra hidžra Allahu i Poslaniku, ako bude hidžru učinio zbog materijalne dobiti, ili zbog žene da bi se njom oženio, njegova je hidžra je za ono za šta je naumio.”

(Muttefekun aalejhi)

2. Tevba – pokajanje

Allah, džellešahu, kaže:

وَتُوبُوا إِلَى اللَّهِ جَمِيعًا أَيُّهَا الْمُؤْمِنُونَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ

“... I pokajte se Allahu svi, o vjernici, da biste bili spašeni!” (En-Nur, 31)

14. El-Egarr ibn Jeser el-Muzeni, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi veselleme, rekao: “O ljudi obraćajte se Allahu tevdom i traženjem oprost! Zaista, ja tevbu činim stotinu puta na dan.”

(Muslim)

3. Sabur-strpljivost

وَلَنَبْلُوَنَّكُمْ بِشَيْءٍ مِّنَ الْخَوْفِ وَالْجُوعِ وَنَقْصٍ مِّنَ الْأَمْوَالِ وَالْأَنْفُسِ وَالثَّمَرَاتِ وَبَشِّرِ الصَّابِرِينَ

Allah, džellešahu, kaže:

“Mi ćemo vas svakako dovoditi u iskušenje, malo strahom i gladovanjem, i time što ćete gubiti imanja i živote i ljetine. A ti obraduj strpljive.”

(EI-Bekara, 155)

27. Suhejb bin Sinan, r.a. pripovjeda da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi veselleme, rekao: *“Čudan li je primjer vjernika! U svakoj situaciji on dobija a takvo stanje nije ni s kim drugim nego samo sa vjernikom; ako ga zadesi kakva radost, on zahvaljuje Allahu dželle šanuhu, što mu donosi korist, a ako ga pak, pogodi kakvo zlo i šteta, on se strpi i postojano se drži, pa mu i to donosi nagradu od Allaha dželle šanuhu.”*

(Muslim)

37. Ebu-Se'id i Ebu-Hurejre, r.a., prenose da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi veselleme, rekao: *“Muslimana (vjernika) ne pogodi nikakva nedaća ili bolest, niti tuga ili žalost, niti bilo kakva nezgoda, čak ni obični ubod trna, a da mu zbog toga Allah dželle šanuhu, ne oprost dio njegovih grijeha.”*

(Muttefekun alejhi)

4. Iskrenost (sidk)

Allah, džellešahu, kaže:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَكُونُوا مَعَ الصَّادِقِينَ

“ O vjernici, bojte se Allaha i budite s onima koji su iskreni.”

(Et-Tevba, 119)

54. Ibn Mes'ud, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi veselleme, rekao: *“Iskrenost vodi dobroti, a dobrota vodi u Džennet. Zaista čovjek iskreno govori (i radi), sve dok kod Allaha konačno ne bude upisan 'siddikom' (potpuno iskrenim vjernikom). A laž zaista vodi u pokvarenost, a pokvarenost i grijšenje vode u Džehennem. Čovjek koji stalno laže, kod Allaha bude upisan teškim lažljivcem.”*

(Muttefekun alejhi)

55. Hasan, sin h.Alije, Alejhisselamov unuk, r.a., pripovjeda: *“Od Allahova Poslanika, sallallahu 'alejhi veselleme, zapamtio sam slijedeće riječi: 'Ostavi sve ono što ti je sumnjivo (nisi siguran da je halal ili haram), a drži se onog što ti nije sumnjivo. Zaista je iskrenost sigurnost, a laž je sumnjičavost”.*

(Tirmizi, sahih)

5. Samokontrola

Allah, džellešahu, kaže:

إِنَّ اللَّهَ لَا يَخْفَىٰ عَلَيْهِ شَيْءٌ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ

“Allahu nije ništa tajna ni na zemlji ni na nebu”

إِنَّ رَبَّكَ لِبِالْمِرْصَادِ

(Ali – Imran, 5)

“Zaista tvoj Gospodar stalno motri.”

(El – Fedžr, 14)

61. Ebu-Zerr Džundub ibn Džunade i Muaz ibn Džebel, r.a. prenose da je Allahov Poslanik, sallallahu ‘alejhi veselleme, rekao: “Boj se Allaha, džellešanuhu, gdje god se nalazio; ukoliko uradiš loše djelo, obavezno iza njega učini dobro koje će ga izbrisati, i lijepo se ponašaj prema ljudima.”

(Tirmizi, hasen)

62. Ibn-Abbas, r.a., pripovjeda da je jednoga dana sjedio iza Allahovog Poslanika, sallallahu ‘alejhi veselleme, i da mu je rekao: “Mladiću, ja ću te poučiti nekoliko veoma bitnih riječi: pazi na Allaha, i on će na tebe paziti, pazi na Allaha pa ćeš Ga naći uvijek u svojoj blizini (kako te pomaže). Ako budeš od koga nešto tražio, traži samo od Allaha, a ako tražiš pomoć, onda je samo od Allaha traži. Znaj da, kada bi se cijeli svijet sakupio da ti koristi nečim, neće ti koristiti nimalo više nego što ti je Allah već propisao i odredio, a isto tako kada bi se sakupili da ti nečim naude, ne bi ti naudili ništa više nego što ti je Allah već propisao i odredio; pera (za pisanje odredbi) podignuta su, a tinta se osušila (određeno se više ne mijenja).”

(Tirmizi, hasen, sahih)

6. Takvaluk (bogobožnost)

وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجًا

Allah, džellešanuhu, kaže:

“Onome koji se Allaha boji, on će izlaz naći i opskbit će ga odakle se i ne nada.”

إِنْ تَتَّقُوا اللَّهَ يَجْعَلْ لَكُمْ فُرْقَانًا وَيُكَفِّرْ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ وَاللَّهُ
ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ

(Et-Talak. 2-3)

“Ako se budete Allaha bojali, on će vam sposobnost darovati, pa ćete istinu od neistine moći rastaviti, i preko ružnih postupaka vaših će preći i oprostiti vam. A Allahova dobrota je neizmjerana”.

(El-Enfal, 29)

70. Ebu-Se‘id el-Hudri, r.a. prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu ‘alejhi veselleme, rekao: “Zaista je ovaj svijet sladak i privlačan, i zaista vas je Allah postavio namjesnicima na njemu, samo da bi vidio kako ćete postupati. Zato se bojte dunjaluka i bojte se žena, jer je prvi nered (fitneluk) među Izraelićanima bio zbog žene.”

(Muteffekun aalejhi)

7. Čvrsto vjerovanje (jekin) i pouzdanje (tevekkul)

Allah, džellešanuhu, kaže:

وَلَمَّا رَأَى الْمُؤْمِنُونَ الْأَحْزَابَ قَالُوا هَذَا مَا وَعَدَنَا اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَصَدَقَ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَمَا زَادَهُمْ إِلَّا إِيمَانًا وَتَسْلِيمًا

“A kada su vjernici saveznike ugledali, rekli su: ‘Ovo je ono što su nam Allah i poslanik Njegov obećali; i Allah i poslanik Njegov su istinu govorili!’- i to im je samo učvrstilo vjerovanje i predanost.”

(El-Ahزاب, 22)

79. Omer, r.a., pripovjeda da je čuo Allahovog Poslanika, salallahu ‘alejhi ve selleme, rekao: *“Kada biste se vi istinski uzdali i oslanjali na Allaha, džellešanuhu, , On bi vas opskrbljivao kao što opskrbljuje ptice. Ujutro krenu letjeti praznih stomaka, a vraćaju se punih”.*

(Tirmizi hasen)

Napomena:

Čovjek je zadužen da radi i zrađuje uz oslanjanje i pouzdanje u Uzvišenog koji je, ustvari, glavni činilac i pokretač svega.

Svakome je već određena nafaka (opskrba) i Allah, džellešanuhu, je taj koji daje i zato se treba u Njega pouzdati istinskim pouzdanjem (tevekkulom) a On nesumnjivo svakome daje ono što je za njega prema Svojoj pravdi i mudrosti.

8. Istrajnost na pravom putu – istikame

Allah, džellešanuhu, kaže:

إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَقَمُوا فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ
أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ خَالِدِينَ فِيهَا جَزَاءً لِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ

“Oni koji govore: ‘Naš Gospodar je Allah’- i istarju na pravom putu, neka se ničeg ne boje i ni za čim nek ne tuguju! Oni će stanovnici Dženneta biti, u njemu će vječno boraviti, i to će im biti nagrada za ono što su uradili.”

(Al Ahkaaf, 13-14)

85. Sufijan ibn Abdullah, r.a., kaže da je rekao: *”O Allahov Poslaniče, reci mi nešto o islamu, da pošlje tebe nikog više ne pitam”. Alejhislam reče: “Reci: ‘Ja vjerujem u Allaha, i na tome čvrsto ustraj.”*

(Muslim)

11. Natjecanje u dobrim djelima, bez oklijevanja

Allah, džellešanuhu, kaže:

وَسَارِعُوا إِلَىٰ مَغْفِرَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ وَجَنَّةٍ عَرْضُهَا السَّمَاوَاتُ وَالْأَرْضُ أُعِدَّتْ لِلْمُتَّقِينَ

“Požurite prema oprostjenju vašeg Gospodara i Džennetu, čija je širina kao nebesa i Zemlja, pripremljenom za bogobojazne”

(Ali-Imran, 133)

87. Ebu-Hurejre, r.a. prenosi prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu ‘alejhi veselleme, rekao: *“Požurite sa dobrim djelima, jer će se pojavljivati smutnje koje će nastupati kao dijelovi mrkne noći; čovjek će osvanuti kao vjernik, a omrknuti kao nevjernik, ili će omrknuti kao vjernik, a osvanuti kao nevjernik – prodavat će svoju vjeru za dunjalučke stvari”.*

(Muslim)

11. Borba sa samim sobom (svojim strastima)

Allah, džellešanuhu, kaže:

وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا وَإِنَّ اللَّهَ لَمَعَ الْمُحْسِنِينَ وَأَعْبُدْ رَبَّكَ حَتَّىٰ يَأْتِيَكَ الْيَقِينُ

“One koji se budu zbog nas borili, Mi ćemo, sigurno, putevima koji Nama vode uputiti; a Allah je, zaista, na strani onih koji dobra djela čine!”

(Ankebut, 69)

وَأَعْبُدْ رَبَّكَ حَتَّىٰ يَأْتِيَكَ الْيَقِينُ

“I sve dok si živ, Gospodaru svom se klanjaj!”

(El-Hidžr, 99)

100. Ebu-Hurejre, r.a. prenosi prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu ‘alejhi veselleme, rekao: *“Jak vjernik bolji je i Allahu draži od nekoga vjernika, a u obojici je hajr (dokle god su vjernici). Žudi za onim što će ti koristiti, od Allaha pomoć traži i nemoj biti kukavica. Ako te šta neprijatno zadesi, nemoj reći: ‘da sam uradio drugačije, ne bi do ovoga došlo,’ nego reci: ‘Allah je odredio ono što je htio, i to i uradio, jer riječ ‘da’ (sam) otvara šejtanska vrata.”*

(Muslim)

101. Ebu-Hurejre, r.a. prenosi prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu ‘alejhi veselleme, rekao: *“Džehennem je opkoljen, (ogradaen) (ovosvjetskim) užicama, a Džennet je opkoljen (ogradaen) neprijatnostima.”*

(Muttefekun alejhi)

104. Enes, r.a., prenosi prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu ‘alejhi veselleme, rekao: *“Mejjita (mrtvaca) prati troje: njegova porodica, njegov imetak i njegova djela. Dvoje se vraća, a jedno ostaje s njim. Vraćaju se njegova porodica i njegov imetak, a sa njim ostaju njegova djela.”*

(Muttefekun alejhi)

105. Ibn-Mes‘ud, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu ‘alejhi veselleme, rekao: *“Zaista je Džennet svakome od vas bliži od (sveze) njegove obuće, a i Džehennem isto tako.”*

(Buhari)

16. Obaveza (čuvanja) suneta

Allah, džellešanuhu, kaže:

فَلَا وَرَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ حَتَّىٰ يُحَكِّمُوكَ فِيمَا شَجَرَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ لَا يَجِدُوا فِي أَنفُسِهِمْ حَرَجًا مِّمَّا قَضَيْتَ وَيُسَلِّمُوا تَسْلِيمًا

“I tako mi Gospodara tvoga, oni neće biti pravi vjernici, dok za sudiju u sporovima međusobnim tebe ne prihvate i da onda, zbog presude tvoje, u dušama svojim nimalo tegobe ne osjete, i dok se sasvim tebi ne pokore.”

(En-Nisa, 65)

فَإِن نَّنَزَعْنَا فِي شَيْءٍ فَرْدُوهُ إِلَى اللَّهِ وَالرَّسُولِ

“A ako se u nečemu ne slažete, obratite se Allahu i Poslaniku, ako vjerujete u Allaha i u onaj svijet” (tj. obratite se Kur'anu i sumetu).

(En-Nisa, 59)

فَلْيَحْذَرِ الَّذِينَ يُخَالِفُونَ عَنْ أَمْرِهِ أَن تُصِيبَهُمْ فِتْنَةٌ أَوْ يُصِيبَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ

“Neka se pripaze oni koji podstupaju suprotno naređenju Njegovu, da ih iskušenje kakvo ne stigne, ili da ih patnja bolna ne snađe!”

(En-Nur, 63)

157. Ebu-Nedžih el-Irbad b. Sarija, r.a. prenosi i kaže: “Održao nam je Poslanik, sallallahu ‘alejhi veselleme, riječit vaz od koga su srca zatreperila, a oči zasuzile, pa rekosmo: ‘Allahov Poslaniče, kao da je ovo opštajni govor. Daj nam oporuku. On reče: ‘Oporučujem vam bogobojaznost i pokornost, makar vam bio zapovjednik rob-Abesinac. Onaj ko poživi od vas, vidjet će mnoga razmimoilaženja. Dužnost vam je slijediti moj sunet i tradiciju mojih upućenih, ispravnih halifa. Držite se suneta maksimalno (zubima zagrizite) i nikako ne slijedite novotarije, jer je svaka novotarija zabluda.”

(Muttefekun alejhi)

158. Ebu-Hurejre, r.a. prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu ‘alejhi veselleme, rekao: “Svi moji sljedbenici će ući u Džennet, osim onih koji ne htjednu.” Neko reče: “A ko će odbiti da uđe u Džennet, Allahov Poslaniče?” “Ko mi se bude pokoravao taj će ući u Džennet, a ko mi se suprostavi, odbit će!”, odgovori on.

(Buhari)

18. Zabrana uzakonjenja novotarija (bid'ata) i postupaka u vezi s njima u vjeri

وَأَنَّ هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ فَاتَّبِعُوهُ وَلَا تَتَّبِعُوا السُّبُلَ فَتَفَرَّقَ بِكُمْ عَنْ سَبِيلِهِ

Allah, džellešanuhu, kaže:

“I doista ovo je pravi put moj, pa se njega držite i druge puteve ne slijedite, pa da vas odvoje od puta Njegova.”

قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ

(El-En´am, 153)

“Reci: ‘Ako Allaha volite, mene slijedite, i vas će Allah voljeti i grijehе vam oprostiti.”

(Ali-Imran, 31)

169. Aiša, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu ´alejhi veselleme, rekao: “Ko nešto novo uvede u vjeru (ovu našu stvar), što nije od nje, to se odbija.”

(Muttefekun alejhi)

21. Međusobno pomaganje u dobru i pobožnosti

Allah, džellešanuhu, kaže:

وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَىٰ

“Jedni drugima pomažite u dobročinstvu, bogobožnosti i čestitosti a ne sudjelujte u grijehu i neprijateljstvu ....

(El-Maida, 2)

177. Zeid ibn Halid EIDžuheni, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu ´alejhi veselleme, rekao: “Ko opremi ratnom opremom (osigura borca na Allahovom putu, kao da se i on borio. Ko zbrine porodicu borca, kao da se i on lično borio.”

(Muttefekun alejhi)

180. Ebu-Musa el Eš´ari, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu ´alejhi veselleme, rekao: “Blagajnik (rizničar) musliman i pouzdan, koji izvršava što mu se naredi i u punoj mjeri isplaćuje onome kome mu je naređeno, dragovoljno (bez srdžbe), i sam je jedan od dobrotvora (davalaca sadake).”

(Muttefekun alejhi)

22. Savjetovanje (nasihat)

Allah, džellešanuhu, kaže:

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ

“Zaista su vjernici braća!”

(El-Hudžurat, 10)

181. Temim ibn Evs ed-Dari, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu ´alejhi veselleme, rekao: “Vera (din) je nasihat (dobronamjerman savjet)”. A rekosmo: “Kome?” Alejhissellam odgovori: “Allahu, Njegovoj Knjizi, Njegovom Poslaniku, rukovodiocima (vladarima) muslimana i svim muslimanima općenito.”

(Allahu - čvrsto i ispravno samo njega vjerujući, Knjizi – po njoj radeći, Poslaniku – po njegovim naređenjima postupajući ...)

(Muslim)

183. Enes, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi veselleme, rekao: “Nijedan od vas neće biti pravi vjernik, sve dok ne bude želio da bude svome bratu (prijatelju, muslimanu) ono što želi sam sebi.”
(Muttefekun aalejhi)

23. Naređivanje dobra i odvracanje od zla

Allah, džellešanuhu, kaže:

وَلْتَكُنْ مِنْكُمْ أُمَّةٌ يَدْعُونَ إِلَى الْخَيْرِ وَيَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ

“I neka među vama bude onih koji će na dobro pozivati i tražiti da se čini dobro, a od zla odvracati – oni bit će spašeni.”

(Ali-Imran, 104)

خُذِ الْعَفْوَ وَأْمُرْ بِالْعُرْفِ وَأَعْرِضْ عَنِ الْجَاهِلِينَ

“Ti sa svakim lijepo postupaj, i traži da se čine dobra djela, a neznalica se kloni”

(El-A'raf, 199)

184. Ebu Se'id el-Hudri, r.a., veli da je čuo Allahova Poslanika, sallallahu 'alejhi veselleme, kada je rekao: “Ko od vas vidi neko loše djelo, neka ga izmjeni (ukloni) svojom rukom (prisilno), a ako ne bude u stanju, neka to uradi riječima (neka naredi da se ukloni), a ako ni to ne bude u stanju, neka ga bar srcem svojim prezre, a to je najslabiji čin imana.”

(Muslim)

193. Huzejfe, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi veselleme, rekao: “Tako mi Onoga u čijoj ruci je moja duša (tako mi Allaha), vi ćete naređivati na dobro i odvracati od zla, ili će Allah uskoro poslati Svoju kaznu na vas, pa ćete ga poslije toga moliti, a On vam se neće odazivati.”

(Tirmizi)

25. Naređenje vjernog ispunjavanja obaveza (emaneta)

إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَنْ تُؤَدُّوا الْأَمَانَاتِ إِلَىٰ أَهْلِهَا

Allah, džellešanuhu, kaže:

“Allah vam naređuje da predajete emanete (stvari od povjerenja) onima kojima pripadaju..”

(En-Nisa, 58)

199. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov poslanik, sallallahu 'alejhi veselleme, rekao: *“Tri su glavna obilježja munafika (licemjera): kad govori, laže; kad obeća, iznevjeri; kad mu se nešto povjeri on to pronevjeri.”*

U drugom rivajetu dodaje se: *“... pa makar klanjao i postio, i tvrdio da je musliman.”*

(Muttefekun aalejhi)

26. Zabrana nasilja i obaveza njegovog spriječavanja

Allah, džellešanuhu, kaže:

مَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ حَمِيمٍ وَلَا شَفِيعٍ يُطَاعُ

“... kada nasilnici ni prisna prijatelja ni posrednika neće imati koji će uslišan biti.”

(El-Gafir, 18)

203. Džabir, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi veselleme, rekao: *“Bojte se nasilja (nepravde), jer je nasilje tama i muka Sudnjeg dana. Čuvajte se šrtosti i pohlepe, jer su škrtoš i pohlepa upropastili narode prije vas, to ih je natjeralo na međusobno krvoproliće, da halalom učine i rade ono što im je bilo haram.”*

(Muslim)

208. Muaz, r.a., pripovjeda: *“Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi veselleme, poslao me je (u Jemen) i rekao mi: “... čuvaj se dove (kletve) mazluma (obespravljenog), jer između nje i Allaha nema nikakve prepreke.”*

(Muttefekun alejhi)

210. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi veselleme, rekao: *“Ko je bespravno oštetiio svoga brata u njegovoj časti, ili bilo čemu drugom, neka od njega zatraži halala (oprosta) odmah danas, prije nego što dinari i dirhemi neće imati vrijednosti, niti će ih biti, nego ako imadne dobrih djela, njima će se naplatiti njegovo nasilje i nepravda, a ako ne bude imao dobrih djela, onda će mu se dati grijeha oštećenog, prema šteti koju mu jje načinio.”*

(Buhari)

218. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov poslanik, sallallahu 'alejhi veselleme, rekao: *“Znate li vi ko je mufis (propali, bankrot)?” Ashabi odgovoriše: “Mufis je kod nas onaj koji nema ni novaca ni robe.” Alejhisselam reče: “Mufis moga umeta je onaj ko dođe na Sudnji dan s namazom, postom i zekatom, ali je psovao onog, potvorio ovog, u imetku zakinuo onog, prolio krv (ranio) ovog, udario onog... pa će se svakom od njih dati dio njegovih dobrih djela, a ako mu nestane dobrih djela prije nego što se svima oduži,*

onda će se uzeti od njihovih loših djela i prebaciti na njega, pa će se onda, zajedno s njima, strovaliti u vatru.”

(Muslim)

221. Havla bint Amir el-Ensarije, supruga h.Hamze, r.a., veli: “Čula sam Allahova Poslanika, sallallahu ‘alejhi veselleme, kada je rekao: “Zaista pojedini ljudi nepravilno postupaju sa društvenim (Allahovim) imetkom (koristeći ga u svoju ličnu korist), te ih zbog toga čeka džezenemska vatra na Sudnjem danu.”

(Buhari)

27. Međusobno poštovanje i uvažavanje muslimana, njihove dužnosti, ljubav i samilost jednih prema drugima

وَأَخْفِضْ جَنَاحَكَ لِلْمُؤْمِنِينَ

Allah, džellešanuhu, kaže:

“A prema vjernicima budi ponizan (blag).”

(El-Hidžr, 88)

224. Nu‘man ibn Bešir, r.a., veli da je Allahov Poslanik, sallallahu ‘alejhi veselleme, rekao: “Primjer vjernika u međusobnoj pažnji, milosrđu i saosjećanju primjer je jednog tijela. Kada oboli jedan njegov organ, svi ostali organi odazovu mu se i pridruže u bolu sa nesanicom i temperaturom.”

(Muffekun alejhi)

235. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi: da je Allahov Poslanik, sallallahu ‘alejhi veselleme, rekao: “Ne zavidite jedan drugom, ne podižite cjenu robe (ne želeći je kupiti) jedan drugom, ne mrzite se međusobno, ne okrećite jedan drugom leđa (ne svađajte se), ne namećite se u kupovini, nego budite prava braća, Allahovi iskreni robovi. Musliman je muslimanu brat; on ga neće oštetiti, niti potcijeniti, niti ga na cjedilu ostaviti. ‘Takvaluk je ovdje’, i pokaza na svoje grudi, tri puta. ‘Dosta je čovjeku zla da omaložava svoga brata muslimana. Sve što je vezano za muslimana haram je drugom muslimanu; njegova krv, njegov imetak i njegova čast.”

(Muslim)

28. Pokrivanje nedostataka i nepristojnih djela muslimana i zabrana njihovog otkrivanja i širenja bez potrebe

Allah, džellešanuhu, kaže:

إِنَّ الَّذِينَ يُحِبُّونَ أَنْ تَشِيعَ الْفَاحِشَةُ فِي الَّذِينَ آمَنُوا لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ

“One koji vole da se o vjernicima šire bestidne glasine, čeka teška kazna i na ovom i na onom svijetu”.

(En-Nur, 19)

240. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi veselleme, rekao: "Čovjek (rob) neće sakriti mane čovjeka na dunjaluku, a da neće njegove Allah sakriti na Kijametskom danu."
(Muslim)

241. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi veselleme, rekao: "Svi će moji sljedbenici biti sačuvani osim onih koji otvoreno i javno griješe, a od javnih grijeha je i kada čovjek nešto noću uradi, a zatim osvane, a da niko osim Allaha ne zna za njegov grijeh, pa onda rekne svome drugu: 'Ja sam sinoć uradio to i to'. Allah ga je bio sakrio, a on osvanuo i objelodanjuje ono što je Allah već bio sakrio."
(Muttefekun alejhi)

29. Ispunjenje potreba muslimana

وَأَفْعَلُوا الْخَيْرَ لَعَلَّكُمْ تَفْلِحُونَ

Allah, džellešanuhu, kaže:

"... i dobra djela činite, da biste postigli ono što želite."

(El-Hadž, 77)

244. Ibn-'Umer, r.a., prenosi: da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi veselleme, rekao: "Musliman je brat muslimanu; neće mu nasilje učiniti niti će dozvoliti da drugi nad njime nasilje čini. Ko pomogne svome bratu u nevolji, Allah će njemu pomoći u njegovoj nevolji. Ko otkloni nedaću jednog muslimana, Allah će njemu otkloniti jednu od njegovih nedaća na Sudnjem danu. A ko prikrije (sramote jednog muslimana, Allah će prikriti njegove na Sudnjem danu."
(Muttefekun alejhi)

31. Uspostavljanje reda i mira među ljudima

Allah, džellešanuhu, kaže:

فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَصْلِحُوا ذَاتَ بَيْنِكُمْ

"Zato se bojte Allaha i izgladite međusobne razmirice."

(El-Enfal, 1)

249. Ummu Kulsum bint'Ukbe ibn Ebi-Mu'ajt, r.a., veli: "Čula sam Allahovog poslanika, sallallahu 'alejhi veselleme, kada je rekao: "Nije lažac onaj koji nastoji izmiriti ljude, pa prenese dobro ili kaže dobro (lijepu riječ) od sebe, u cilju njihova izmirenja."
(Muttefekun alejhi)

33. Ljubazno postupanje i dobročinstvo prema jetimima, kćerima i svim ostalim: slabašnim, siromašnim i razočaranim

فَأَمَّا الْيَتِيمَ فَلَا تَهْجُرْ ۖ وَأَمَّا السَّائِلَ فَلَا تَنْهَرْ

Allah, džellešanuhu, kaže:

“Zato siročće ne ponizi, a prosjaka ne odbij.”

(Ed-Duha, 9-10)

262. Sehk ibn Se’ad, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu ‘alejhi veselleme, rekao: “*Ja i staratelj (zaštitnik) jetima smo u Džennetu ovako (blizu).*” Pa pokaza kažiprstom i srednjakom.

(Buhari)

265. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu ‘alejhi veselleme, rekao: “*Zbrinjavalac (siromašne) udovice i siromaha je kao mudžahid (borac) na Allahovom putu.*”

(Muttefekun alejhi)

267. Enes, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu ‘alejhi veselleme, rekao: “*Ko odgoji kćeri, i o njima se brine dok ne odrastu i udaju se, doći će na Sudnjem danu, pa ćemo ja i on biti kao dva prsta.*” i sastavio je prste.

(Muslim)

34. Preporuka posebne pažnje prema ženama

Allah, džellešanuhu, kaže:

وَعَاشِرُوهُنَّ بِالْمَعْرُوفِ

“S njima (ženama) lijepo živite.”

(En-Nisa, 19)

273. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu ‘alejhi veselleme, rekao: “*Primitite moju oporuku da ženama činite dobro! Zaista je žena stvorena od rebra, a najveća krivina rebra je baš njegov najviši dio; pa ako ga pokušaš ispraviti, slomit ćeš ga, a ako ga ostaviš osta krivo. Zato jedni drugima preporučujte da ženama dobro čine!*”

(Muttefekun alejhi)

276. ‘Amr ibn el-Ahvas el-Džušeni, r.a., prenosi da je čuo Allahovog Poslanika sallallahu ‘alejhi veselleme, kada je na Oprosnom hadžu, nakon što je učinio zahvalu i tesbih Allahu džellešanuhu, rekao: “*i lijepo sa ženama postupajte, jer su one samo zatočenice kod vas. Ništa drugo vi od njih nemate, izuzev ako otvoren zinaluk ne učine i ako vam poslušne budu, onda nemojte izmišljati nepravedne razloge da ih zbog njih korite. Zaista vi imate određena prava kod svojih žena, a isto tako i one imaju svoja prava kod vas. Vaše je pravo da im zabranite da dozvole ulazak u vašu kuću i sjedenje (boravak) u njoj onima koje vi ne želite, a njihovo je pravo da ih pristojno odijevate i hranite.*”

(Tirmizi, Nesai, sahih, hasen)

278. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu ‘alejhi veselleme, rekao: “*Najpotpuniji je iman onog vjernika koji se najljepše ponaša, a najbolji među vama su oni koji su najbolji prema svojim ženama.*”

(Tirmizi, sahih, hasen)

35. Muževo pravo nad njegovom ženom

Allah, džellešanuhu, kaže:

الرِّجَالُ قَوَّامُونَ عَلَى النِّسَاءِ بِمَا فَضَّلَ اللَّهُ بَعْضَهُمْ عَلَى بَعْضٍ وَبِمَا أَنْفَقُوا مِنْ أَمْوَالِهِمْ
فَأَلْصَقَتْ قَنِينَتُهُنَّ حَافِظَاتٌ لِلْغَيْبِ بِمَا حَفِظَ اللَّهُ

“Muškarci vode brigu o ženama zato što je Allah dao prednost jednim nad drugima i zato što oni troše imetke svoje. Zbog toga su čestite žene poslušne i za vrijeme muževljeva odsustva vode brigu o onome o čemu trebaju brigu voditi, jer i Allah njih tada štiti..”

(En-Nisa, 34)

282. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi takođe da je Allahov Poslanik, sallallahu ‘alejhi veselleme, rekao: “Ženi nije dozvoljeno postiti (nafilu) u prisutnosti muža, bez njegove dozvole, niti smije koga pustiti u kuću, bez njegove dozvole.”

(Muttefekun aalejhi)

286. Umu Seleme, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu ‘alejhi veselleme, rekao: “Koja god žena umre, a njen muž bude njome zadovoljan, ući će u Džennet.”

(Tirmizi, hasen)

Napomena: Ovo se odnosi na žene koje se nisu ogriješile o islamske propise udovoljavajući mužu.

36. O izdržavanju obitelji

Allah, džellešanuhu, kaže:

وَعَلَى الْمَوْلُودِ لَهُ رِزْقُهُنَّ وَكِسْوَتُهُنَّ بِالْمَعْرُوفِ

“Otac djece je dužan da ih (prema svojoj mogućnosti) hrani i odijeva”

(El.Bekare, 233)

290. Ebu-Abdulah Sevban ibn Budžud, r.a., oslobođeni rob Allahovog Poslanika, sallallahu ‘alejhi veselleme, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu ‘alejhi veselleme, rekao: “Najbolji novac koji čovjek potroši jeste onaj novac koji potroši za svoju obitelj, novac koji potroši za izdržavanje svoje (ratne) životinje na Allahovom putu i novac koji potroši na svoje drugove na Allahovom putu.”

(Muslim)

39. Dužnost prema komšiji i Poslanikova oporuka o tome

Allah, džellešanuhu, kaže:

وَأَعْبُدُوا اللَّهَ وَلَا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا وَبِذِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ
وَالْمَسْكِينِ وَالْجَارِ ذِي الْقُرْبَىٰ وَالْجَارِ الْجُنُبِ وَالصَّاحِبِ بِالْجَنبِ وَابْنِ
السَّبِيلِ وَمَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ

“I Allahu se klanjajte i nikoga Njemu ravnim ne smatrajte! A roditeljima dobročinstvo činite, i rodacima i siročadi, i siromasima i komšijama bližnjim i komšijama daljnjim, i drugovima i putnicima – namjrnocima, i onima koji su u vašem posjedu.”

(Een-Nisa, 36)

303. Ibn-'Umeri i Aiša, r.a., prenose da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi veselleme, rekao: “*Toliko mi je često Džibril oporučivao susjeda, da sam mislio da će ga učiniti zakonitim nasljednikom.*”

(Muttefekun alejhi)

304. Ebu-Zerr, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi veselleme, rekao: “*O Ebu-Zerr, kada budeš kuhao čorbu, dospri malo više vode pa pošalji svojim susjedima.*”

U drugom rijavetu stoji: “*Kada budeš kuhao čorbu, naspi više vode, pa pogledaj obitelji svojih susjeda, te i njima podjeli jedan dio!*”

(Muslim)

305. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi veselleme, rekao: “*Tako mi Allaha, nije vjernik, tako mi Allaha, nije vjernik, tako mi Allaha, nije vjernik!*” Neko reče: “*Ko to, Allahov Poslaniče?*” Alejhisselam odgovori: “*Onaj čiji susjed nije siguran od njegova zla i neprijatnosti od njega.*”

U Muslimovom rijavetu stoji: “*Neće ući u Džennet onaj od koga njegov susjed nije siguran (miran) od njegovih zala.*”

(Muttefekun alejhi)

40. Dobročinstvo prema roditeljima i posebna pažnja prema rodbini

وَقَضَىٰ رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا إِمَّا يَبْلُغَنَّ عِنْدَكَ الْكِبَرَ أَحَدٌ
هُمَا أَوْ كِلَاهُمَا فَلَا تَقُلْ لَهُمَا أُفٍّ وَلَا نَهْرَهُمَا وَقُلْ لَهُمَا قَوْلًا كَرِيمًا وَأَخْفِضْ
لَهُمَا جَنَاحَ الذُّلِّ مِنَ الرَّحْمَةِ وَقُلْ رَبِّ أَرْحَمُهُمَا كَمَا رَبَّيَانِي صَغِيرًا

Allah, džellešanuhu, kaže:

“Gospodar tvoj zapovjeda da se samo Njemu klanjate i da roditeljima dobročinstvo činite. Kad jedno od njih dvoje ili oboje kod tebe starost dožive, ne reci im ni: ‘Uh!’ i ne podvikni na njih, i

obračaj im se riječima poštovanja punim. Budi prema njima pažljiv i ponizan i reci: 'Gospodaru moj, smiluj im se, oni su mene, kad sam bio dijete, njegovali.'"

(El-Isra, 23-24)

312. Prenosi se da je Ebu-Abdurrahman, Abdulah b. Mes'ud, r.a., rekao: "Pitao sam Allahovog Poslanika, sallallahu 'alejhi veselleme, koje je djelo Allahu najdraže?" Alejhisselam reče: "Namaz u njegovo pravo vrijeme." Zatim sam upitao: "A koje poslije njega?" "Dobročinstvo svojim roditeljima" odgovori on. "Koje poslije njega?", ponovo upitah: "Džihad na Allahovom putu" odgovori on.

(Muttefekun alejhi)

316. Prenosi se da je Ebu-Hurejre, r.a., rekao: "Allahovom Poslaniku, (sallallahu 'alejhi veselleme,) došao je jedan čovjek i upitao ga: 'O Allahov Poslaniče! Ko je najpreči za moje lijepo druženje i ponašanje prema njemu?' Alejhisselam reče: 'Tvoja majka.' Čovjek tada reče: 'Ko poslije nje?' 'Tvoja majka' odgovori on. 'Ko poslije nje?' ponovo upita čovjek 'Tvoja majka', ponovo odgovori Alejhisselam. Čovjek ponovo upita: 'Ko poslije nje?' Alejhisselam tada reče: 'Tvoj otac!'"

(Muttefekun alejhi)

A u jednom drugom rijavetu stoji: "O Allahov Poslaniče! Ko je najpreči za moje druženje i lijepo ponašanje prema njemu? Alejhisselam reče: "Tvoja majka, zatim tvoja majka, zatim tvoja majka, zatim tvoj otac."

317. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi veselleme, rekao: "Daleko bio od (Allahove milosti), daleko bio, daleko bio svako onaj ko dočeka starost svojih roditelja, ili jedno od njih, a (zbog njih) ne uđe u Džennet!"

(Muslim)

41. Stroga zabrana neposlušnosti prema roditeljima i zapostavljanje rodbine

فَهَلْ عَسَيْتُمْ إِنْ تَوَلَّيْتُمْ أَنْ تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ وَتُقَطِّعُوا أَرْحَامَكُمْ أُولَئِكَ الَّذِينَ لَعَنَهُمُ اللَّهُ فَأَصَمَّهُمْ وَأَعَمَّى أَبْصَارَهُمْ

Allah, džellešanuhu, kaže:

"Zar i vi ne biste, kad bi ste se vlasti dočepali, nered na zemlji činili i rodbinske veze kidali! To su oni koje je Allah prokleo i gluhim i slijepim ih učinio"

(Muhamed, 22-23)

337. 'Abdullah b. Amr b. 'Asr, r.a., pripovjeda da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi veselleme, rekao: "Veliki grijesi su: mnogoboštvo, neposlušnost roditeljima, ubistvo i lažna zakletva."

(Buhari)

338. Prenosi isti ravija da je Allahov Poslanik sallallahu 'alejhi veselleme, rekao: "Od velikih grijeha je da čovjek psuje svoje roditelje". Rekoše ashabi: "O Allahov Poslaniče! a zar može čovjek psovati svoje roditelje?" On odgovori: "Može, psuje oca nekome pa on psuje njegovog, i psuje majku nekome pa on psuje majku ovome"

(Mettefekun alejhi)

339. Džubejir b. Mut'im, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi veselleme, rekao: "Neće ući u Džennet onaj ko prekida veze sa svojom rodbinom."

(Buhari)

44. Poštovanje i uvažavanje uleme i velikana i davanje prednosti njima u svemu

Allah, džellešanuhu, kaže:

قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ إِنَّمَا يَتَذَكَّرُ أُولُو الْأَلْبَابِ

“Reci: ‘zar su isti oni koji znaju i oni koji ne znaju? Samo oni koji pameti imaju, pouku primaju!’”

(Ez-Zumer, 9)

Prenosi Ebud-Derda', r.a., da je čuo Allahovog Poslanika, sallallahu 'alejhi ve selleme, kako kaže: “Ko se uputi jednim putem tražeći nauku Allah mu olakša put do Dženneta. Zaista meleki spuštaju svoja krila iz zadovoljstva prema onome koji trazi nauku. Alimu (učenom) istigfar čine (mole Uzvisenog Allaha za oprost) stanovnici nebesa i Zemlje, čak i ribe u dubinama vode. Zaista je vrijednost alima nad pobožnim kao vrijednost mene naspram jednog najslabijeg među vama. Uistinu su učeni nasljednici vjerovjesnika, a vjerovjesnici nisu ostavili u nasljedstvo ni dinare ni dirheme, već su ostavili istinsko znanje, pa ko ga uzme dobio je veliki udio.”

(Ahmed, Tirmizi, Ebu-Davud, Ibni Madze, Darimi-hadis hasen)

53. Prisustvo straha i nade

Musliman je na ovom svijetu između straha od Allahove kazne i nade u Allahovu milost. Kada bi imao samo strah bez nade onda bi sebe upropastio jer se ne bi nadao Allahovom oprost i milosti. A kada bi imao samo nadu bez straha oslonio bi se samo na oprost te ne bi radio ono čime je zadužen pa bi i tako propao.

Allah, džellešanuhu, kaže:

إِنَّ رَبَّكَ لَسَرِيعُ الْعِقَابِ وَإِنَّهُ لَغَفُورٌ رَحِيمٌ

“... Gospodar tvoj je, doista, brz kad kažnjava, a On i oprašta i samilostan je.”

(El-A'raf, 167)

فَأَمَّا فُھُو فِي عِيشَةٍ رَاضِيَةٍ مِّنْ ثَقَلَتْ مَوَازِينُهُ وَأَمَّا مَن خَفَّتْ مَوَازِينُهُ فَأُمُّهُ كَاوِيَةٌ

“Onaj u koga njegova dobra djela budu teška, u ugodnom će životu živjeti, a onaj u koga njegova djela budu lahka, boravište će mu bezdan biti.”

(El-Kari'a, 6-9)

445. Od Ibn-Mes'uda, r.a., se prenosi da je rako: "Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi veselleme, rekao je: 'Džennet je bliži svakom od vas od kaiša na vašoj obući, a i Džehennem isto tako.'"

(Buhari)

Ovaj hadis nas upućuje da se ne smijemo osloniti na svoja djela kolika god velika i značajna bila jer možemo, ne daj Bože, pogriješiti ne pazeći i ne kontrolišući se pa tako poništiti sve prije urađeno i time sebe upropastiti. Isto tako ne smijemo gubiti nadu u Allahovu milost i misliti da nam nema spasa zbog grijeha koje smo u prošlosti učinili, već se može desiti da čovjek bude nagrađen Džennetom zbog dobrog djela koje učini nakon mnogih grijeha i iskrenog pokajanja Uzvišenom.

55. Korist skromnosti (zuhda) na dunjaluku

Allah, džellešanuhu, kaže:

أَعْلَمُوا أَنَّمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا لَعِبٌ وَلَهُمْ فِيهَا مَتَاعٌ وَتَفَاخُرٌ بَيْنَكُمْ وَتَكَاثُرٌ فِي الْأَمْوَالِ
وَالْأَوْلَادِ كَمَثَلِ غَيْثٍ أَعْجَبَ الْكُفَّارَ بِنَائِهِ يُسْرِعُ فَتْرَتَهُ مُصْفَرًا ثُمَّ يَكُونُ حُطَمًا
وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا مَتَاعُ الْعُرُورِ

"Znajte da život na ovom svijetu nije ništa drugo do igra, i razonoda, i uljepšavanje, i međusobno hvalisanje i nadmetanje imetcima i brojem djece! Primjer za to je bilje čiju rast poslije kiše oduševljava nevjernike, ono zatim buja, ali ga poslije vidiš požutjela, da bi se na kraju skršilo. A na onom svijetu je teška patnja i Allahov oprost i zadovoljstvo; život na ovom svijetu je samo varljivo naslađivanje."

(El Hadid, 20)

461. Enes, r.a., prenosi prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi veselleme, rekao: "Mejjita (mrtvaca) prati troje: njegova porodica, njegov imetak i njegova djela. Dvoje se vraća, a jedno ostaje s njim. Vraćaju se njegova porodica i njegov imetak, a sa njim ostaju njegova djela."

(Muttefekun alejhi)

462. Enes, r.a., prenosi da je rekao: "Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi veselleme, je kazao: 'Na Sudnjem će se danu dovesti džehenemlija, koji je najraskošnije živio na dunjaluku, pa će se staviti u vatru (za jedan trenutak) i onda će mu se reći: - O sine Ademov, jesli ikada doživio kakvo dobro, jesli li ikada imao kakvo zadovoljstvo i uživanje? - On će odgovoriti: - taako mi Allaha ne, o moj Gospodaruu! - Zatim će se dovesti dženetlija koji je živio najsiromašnije na dunjaluku, pa će se (samo za trenutak) uvesti u Džennet i onda će mu se reći: - O sine Ademov, jesli li ikada vidio siromaštvo, jesli li ikada bio u poteškoći i neprilici? - On će odgovoriti: - Ne, tako mi Allaha, nikada nisam bio siromašan, niti sam imao poteškoća, niti neprilika.'"

(Muslim)

59. Podsticanje da se čovjek hrani (izdržava)

Posjetite <http://www.dzemat.org>

od rada svojih ruku

فَإِذَا قُضِيَتِ الصَّلَاةُ فَانْتَشِرُوا فِي الْأَرْضِ وَابْتَغُوا مِنْ فَضْلِ اللَّهِ

Allah, džellešanuhu, kaže:

“Pa kada se završi (džum´a) namaz, razidite se po zemlji i tražite Allahove blagodati.”
(El-Džum´a, 10)

Od Ebu-Abdullaha ez-Zubejra ibn el-‘Avvama’, r.a., prenosi se da je rekao: “Allahov Poslanik, sallallahu ´alejhi veselleme, je rekao: “*Da neko od vas uzme užad, zatim ode na brdo i donese breme drva na svojim leđima, pa ih proda, i Allah mu njima sačuva obraz (da ne traži od drugih), bolje mu je nego da traži od svijeta, pa mu on ili dadne ili ne dadne.*”

(Buhari)

60. Velikodušnost, darežljivost i trošenje u dobrotvorne svrhe

فَإِذَا قُضِيَتِ الصَّلَاةُ فَانْتَشِرُوا فِي الْأَرْضِ

Allah, džellešanuhu, kaže:

“Imetak koji udijelite drugima, u vašu je korist; ono što udijelite drugima, neka bude samo Allahu za ljubav, a ono što od imetka udijelite drugima nadoknadit će vam se potpuno; neće vam biti učinjeno krivo.”

(El-Bekara, 272)

557. Ebu-Kebše prenosi da je čuo Allahovog Poslanika, sallallahu ´alejhi veselleme, da kaže: “*Zaklinjem se da su tri stvari istinite, i još ću vam nešto reći, pa to zapamtite. (Zaklinjem se): da sadaka ne umanjuje imetak čovjeka; da neće čovjeku biti učinjena nepravda pa je on strpljivo podnese, da mu Allah, džellešanuhu, (zbog toga) ne uveća njegovu čast i ugled; da neće čovjek početi prositi, a da mu Allah, džellešanuhu, (zbog toga) ne dadne siromaštvo i neimaštinu. I još ću vam ovo reći, pa to zapamtite:*

Dunjaluk je za četiri vrste ljudi:

- - - čovjeka kojem je Allah, džellešanuhu, dao imetak i (korisno) znanje, pa se on u tome boji svoga Gospodara, pomaže bližnju rodbinu, i ne zaboravlja Allahovo pravo na to (uvakufljenje i podučavanje), i ovaj je na najboljem stepenu (kod Allaha, džellešanuhu);
- - - čovjeka kojem je Allah, džellešanuhu dao znanje, a nije mu dao imetak, pa on sa iskrenim nijetom i željom govori: 'Kad bih ja imao imetka i ja bih radio kao što taj i taj radi' i on bit će nagrađen prema svojoj namjeri, a nagrada njih dvojice (prvog i drugog) je jednaka.
- - - čovjeka kojem je Allah, džellešanuhu, dao imetak a nije mu dao znanje, pa se on nepromišljeno razbacuje tim imetkom i u tom se ne boji svoga Gospodara, niti pomaže bližnju rodbinu, niti priznaje u tome (što posjeduje) Allahovo, džellešanuhu, pravo, i ovaj (čovjek) je na najgorem stepenu kod Allaha, džellešanuhu;
- - - čovjeka kojem Allah, džellešanuhu, nije dao ni imetak ni znanje, pa on kaže: 'Kad bih ja imao imetka, i ja bih radio što taj i taj (misli na trećeg) radi!' On će biti osuđen prema svojoj namjeri i grijeh njih dvojice (trećeg i četvrtog) je jednak."

(Tirmizi, hasen, sahih)

61. Zabrana škrtosti i pohlepe

Allah, džellešanuhu, kaže:

وَمَنْ يُوقِ شَحَّ نَفْسِهِ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ

"Onaj ko se sačuva pohlepe i gramzljivosti, bit će od spašenih."

(Et-Teqabun, 16)

563. Džabir, r.a., kaže da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi veselleme, rekao: "Čuvajte se zuluma (nasilja, nepravde) jer je zulum (na ovom svijetu) tmine na Sudnjem danu. Čuvajte se pohlepe jer je pohlepa upropastila one koji su bili prije vas; pohlepa ih je navela na međusobno prolijevanje krvi i učinila ih da smatraju dopuštenim (halalom) ono što je zabranjeno (haram)."

(Muslim)

62. Darežljivost i pravičnost (željenje drugom kao i sebi, ili više nego sebi)

وَيُطْعَمُونَ الطَّعَامَ عَلَىٰ حُبِّهِ مِسْكِينًا وَيَتِيمًا وَأَسِيرًا

Allah, džellešanuhu, kaže:

"I oni za Njegovu ljubav hrane bijednike, siročad i zarobljenike, (govoreći): 'Mi vas hranimo samu u ime Allaha, i ne želimo od vas (ni) nagrade ni zahvale.'"

(El-Insan, 8)

564. Ebu-Hurejre, r.a., kaže: "Došao je jedan čovjek Vjerovjesniku, sallallahu 'alejhi veselleme, pa mu reče: 'Ja sam gladan!'" Vjerovjesnik, sallallahu 'alejhi veselleme, posla nekog da upita jednu od njegovih žena (za hranu), a ona reče: "Tako mi onoga koji te poslao sa istinom, kod mene ima samo vode!" Vjerovjesnik, sallallahu 'alejhi veselleme, je zatim upitao drugu ženu, pa je i ona tako rekla; i tako redom sve su rekly isto: "Tako mi onoga koji te poslao sa istinom, kod mene ima samo vode!" Tada Vjerovjesnik,

sallallahu 'alejhi veselleme, reče: "Ko će ugostiti večeras ovog čovjeka?" Jedan ensarija reče: "Ja ću, Allahov Poslaniče!"

Pa ga je poveo svojoj kući i rekao ženi: "Ugosti Poslanikova gosta! U drugom predanju stoji da je on svojoj ženi rekao: "Ima li šta jesti?" Ona odgovori: "Ima samo večera za djecu!" Ensarija reče ženi: "Zabavi ih nečim, a kad htjednu večerati, uspavaj ih, a kad dođe naš gost, ugasi svijeću, pa se prikazuj kao da i mi jedemo!"

Pa su sjeli, i gost je jeo, a oni su legli bez večere. Kada je svanulo, ensarija je došao Vjerovjesniku, sallallahu 'alejhi veselleme, i on mu reče: "Allah se zadivio vašim sinočnjim postupkom sa vašim gostom."

(Muttefekun alejhi)

65. Sjećanje na smrt i kratkoća nade

وَمَا تَدْرِي نَفْسٌ مَّاذَا تَكْسِبُ غَدًا

Allah, džellešanuhu, kaže:

"Nijedna osoba ne zna šta će sutra zaraditi i steći, a niti zna u kom će mjestu na zemlji umrijeti."

(Lukman, 34)

574. Ibn-'Umer, r.a., kaže: Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi veselleme, uzeo me je za rame i rekao: "Budi (ponašaj se) na dunjaluku kao da si stranac, ili putnik (prolaznik)."

Ibn-'Umer, r.a., govorio bi: "Kada omrkneš, ne očekuj jutro, a kada osvaneš, ne očekivaj noć; uzmi (iskoristi) od svog zdravlja za svoju bolest, i od svog života za svoju smrt."

(Buhari)

67. Pokuđenost priželjkivanja smrti zbog nedaće koja čovjeka zadesi, izuzev kad se čovjek boji iskušenja u vjeri

585. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da od Allahova Poslanika, sallallahu 'alejhi veselleme, da je rekao: "Neka niko od vas sebi ne želi smrt, i neka ne moli za nju prije njenog dolaska, jer kada čovjek umre, prekida se njegov posao, a zaista vjerniku njegov život samo uvećava dobro."

(Muslim)

68. Stroga pobožnost i ostavljanje sumnjivih poslova (šubuhata)

وَتَحْسِبُونَهُ هِينًا وَهُوَ عِنْدَ اللَّهِ عَظِيمٌ

Allah, džellešanuhu, kaže:

“... i što ste smatrali neznatnim a to je kod Allaha velika (stvar).”

(En-Nur, 15)

588. Nu'man ibn Bešir, r.a., veli: “Čuo sam Allahova Poslanika, sallallahu 'alejhi veselleme, kako kaže: 'Zaista je halal (dozvoljeno) objašnjen, a zaista je haram (nedozvoljeno) objašnjen, a između ovoga dvoga su sumnjive stvari i poslovi (šubuhati) koje ne poznaje većina ljudi. Pa ko se bude čuvao šubuhata, očuvat će čistoću svoje vjere i svoje časti, a ko se upusti u šubuhate, past će u hareme, kao što je čoban, koji čuva stado oko zabrana, u opasnosti da mu stado upadne u zabranjeno. Zaista svaki vladar ima svoje zabrane, a Allahove zabrane su Njegovi harami. Zaista, u svakom tijelu ima jedan dio (organ) koji, ako valja, onda je cijelo tijelo dobro, a ako taj dio bude pokvaren, pokvari se cijelo tijelo, a to je srce.”

72. Zabrana oholosti (kibura) i uobraženosti (samodopadanja)

Allah, džellešanuhu, kaže:

تِلْكَ الدَّارُ الْآخِرَةُ نَجْعَلُهَا لِلَّذِينَ لَا يُرِيدُونَ عُلُوًّا فِي الْأَرْضِ وَلَا فَسَادًا وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ

“Tu vječnu kuću Mi ćemo učiniti (stanom) onima koji ne žele objesiti na zemlji niti (siju) smutnju. A (dobar) kraj je bogobojaznima.”

(El-Kasas, 83)

615. Ebu-Seid el Hudri, r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu 'alejhi veselleme, rekao: “Prepirali se Džennet i Džehennem, pa Džehennem reče: 'U mene će ući svi oholi i uobraženi (silnici)' a Džennet reče: 'U mene će ući slabići i siromasi!' Pa Allah, džellešanuhu presudi među njima: 'Ti si Džennete, Moja milost, tobom ću se smilovati kome Ja hoću, a ti si, Džehenneme, Moja kazna, kojom ću Ja mučiti koga Ja hoću, i oboje ću vas naputiti.”

73. Lijep karakter (ćud, narav)

وَقُلْ لِعِبَادِي يَقُولُوا الَّتِي هِيَ أَحْسَنُ إِنَّ الشَّيْطَانَ يَنْزِعُ بَيْنَهُمْ إِنَّ الشَّيْطَانَ كَانَ لِلْإِنْسَانِ
عَدُوًّا مُّبِينًا

Allah, džellešanuhu, kaže:

”Reci robovima Mojim da govore samo lijepe riječi, jer šejtan ubacuje među njima neprijateljstvo, šejtan je doista njihov otvoreni neprijatelj.”

(El-Isra', 53)

621. Enes, r.a., veli: “Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi veselleme, je bio čovjek najljepše ćudi i naravi.”

(Muttefekun alejhi)